

tíráním oných zjištění rozsudku, která tvoří podklad pro odsouzení skutkové podstaty trestného činu v subjektivním směru, aniž tím stěžovatel provádí nějakého důvodu zmatečnosti podle §-u 358. v. tr. ř.

Odvolání do výše trestu je v právu.

Nalézací soud shledal přitěžujícím pateronásobnou kvalifikaci krádeže zločinem, cenu odcizených věcí vysoko převyšující peněz 2000, Kč, opakování krádeže a spáchání jich ve třinácti případech v noci, naproti tomu polehčujícím, že krádeže byly spáchány v době nejhlubší všeobecné demoralisace a že byla nepatrná část odcizených věcí navrátna.

Trest vyměřil soud obžalovanému podle trestní sazby §-u 469. v. tr. z. (těžký žalář od 5 do 10 roků) se zřetelem k §-ům 17. a 311. v. tr. ř., podle nichž bylo dbáno trestu zostřeného těžkým žalářem tři let, uloženého obžalovanému pro zločin krádeže rozsudkem krajského soudu v P. ze dne 28. prosince 1921 č. j. Vr. 511-21-100. Vyměřený trest těžkého žaláře sedmi roků zostřil nalézací soud podle §-u 119. v. tr. z., poněvadž shledal, že přitěžující okolnosti trestné činy obžalovaného doprovázející převyšují stávající okolnosti polehčující.

Přihlíží-li se však k trestu zostřeného těžkého žaláře tři let, jeví se divisním soudem v P. vyslovený dodatečný trest zostřeného těžkého žaláře sedmi let příliš vysokým již vzhledem k tomu, že nebyl vzat zřetel k znehodnocení peněz a že nebylo použito §-u 92. v. tr. z.

Imperativního ustanovení §-u 92. v. tr. z. bylo užití, poněvadž jde o dlouhotrvající trest žaláře a poněvadž po rozumu tohoto zákonného ustanovení přichází v úvahu nejen vojenská služba, kterou obžalovaný právě koná, nýbrž třeba vzít i k službě, která by jej, ač je demobilisován, jako muže brannou mocí vázaného, v budoucnosti mohla stihnouti.

Slušelo proto odvolání po rozumu §-u 354. v. tr. ř. vyhověti a trest přiměřeně snížit.

(Rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu č. j. P. 963-22 ze dne 17. února 1923.)

Dr. Štefan Benko:

Prehľad slovenskej časti rozhodnutí Najvyššieho Správneho Súdu Československej Republiky z roku 1923.

Slovenská výhoda.

(Nález č. 5936-1922 zo dňa 19. februára 1923.)

Usnesenie ministerskej rady ze dňa 27. júla 1920, hlavne jeho odst. lit. B. o priznaní slovenskej výhody, potom smernice, stanovené v medziministerskej porade zo dňa 22. sept. 1921. nemajú povahy právnych noriem, pretože neboli ani ako zákon, ani ako nariadenie podľa zákonného zmocnenia vydané a vyhlásené; môžu sa preto hodnotiť len jako vnútorné pokyny, dané úradom za účelom, aby vo všetkých odvetviach služobných a pokiaľ možné: stejne bolo pokračované.

Z tejto vlastnosti oboch usnesení nasleduje, že nemôžu založiť určité právne nároky pre jednotlivých zamestnancov; keďže právny nárok zamestnanca vznikne len vtedy, keď mu úrad z dôvodov ustanovenia na Slovensku určité výhody poskytne a síce len v medziach tohoto poskytnutia.

Príslušnosť N. Spr. S. vo sporoch týkajúcich sa: zaopatrovacích požitkov bývalých župných zamestnancov.

Nález č. 2245-23 zo dňa 8. marca 1923.

Podľa §-u 10. in fine penzijného štatútu župy K., schváleného býv. uhorsk. minist. vnútra, proti rozhodnutiu správneho výboru vo veciach uvedených §-u 45. zák. čl. XXVI. z r. 1896 pripúšťa sa stážnosť ku správnejmu súdu, kdežto proti ostatným na základe tohoto štatútu vyneseným rozhodnutiam môže sa odvolať k ministerstvu vnútra.

Podľa cit. §-u 45. č. 1. patria však do právomoci správneho súdu spory o požitky, zaopatrenia, a príspevky (penzia a odbytné, vdovský, výchovný príspevok a pchrábné) župných úradníkov a iných zamestnancov, jako aj ich príslušníkov — pokiaľ je sporná otázka, či osoby tieto majú právny nárok na oné platy, alebo jaká suma im patrí **za titul za základ vzatého** («vagy hogy az alapul vett czímen mekkora összeg illeti meg őket.»)

Z tohoto doslovu zákona vyplýva, že správnejmu súdu (N. Spr. S.) náleží preskúmať výrok župného správneho výboru, nielen pokiaľ ide o existenciu penzijného nároku župného zamestnanca ale aj pokiaľ ide o výšku priznaných zaopatrovacích požitkov; a ďalej že kognícia tohoto súdu není v tomto smere obmedzená na otázku, či priznané požitky odpovedajú sume výborom za základ položennej, ale že kompetencia tohoto súdu je širšia, vzťahujúc sa na otázku či a pokiaľ priznané zaopatrovacie požitky odpovedajú titulu za základ položenému, totiž služebnému pomeru toho ktorého zamestnanca.

Uloženie trestu pre nesplnenie súpisovej povinnosti pozemkovej.

Nález č. 3307-1923 zo dňa 9. marca 1923.

1. Najvyšší Spr. Súd nemôže trestný nález správneho úradu preskúmať v tom smere, či správny úrad uložil odsúdenému trest primeraný všetkým okolnostiam daného prípadu; jedine môže výrok úradu ohľadom výšky trestu podrobiť svojmu preskúmaniu len pokiaľ táto stránka či úrad správne použil na daný prípad trestnej normy a či vymeral trest v rámci zákonnej trestnej sadzby. Blížšie určenie trestu v rámci tejto sadzby, pre ktorý smerodátne sú momenty primeranosti a vhodnosti musí byť ponechané úradu.

2. § 41. zák. čl. XXXIII. z r. 1896 vzťahuje sa len na súkromého žalobcu, hájacieho vlastný svoj zájem súkromý a nevzťahuje sa na štátny pozemkový úrad, ktorý, podávajúc trestné oznámenie, vystupuje v zájme verejnosti; a má v trestnom pokračovaní policajnom postavenie odborného poradcu, ktorý môže činiť úradu návrhy. (§§ 17. a 30. tr. p. p.)

3. Názor, že by pri delikte bez zlého úmyslu (delikt kulpózny) mohlo byť vyslovené len podmienené odsúdenie; je mylný.

Pri vymeraní podmieneného alebo nepodmieneného trestu má policajný úrad pokračovať aj pri týchto kulpóznych deliktoch podľa §-u 1 zákona zo dňa 17. okt. 1919 č. 562 Sb. z. a n.; a nestačí fakt, že sa jedná o delikt len kulpózny.

Vylúčenie zo školy a prijatie do školy školopovinných detí podľa ich národnosti.

Nález Najv. Spr. Súdu č. 3220-1923.

1. Podľa §-u 20. odst. II. z. zo dňa 27. nov. 1905 č. 4. mor. z z. ex. 1906 je školopovinné dieťa zpravidla — s výnimkami §-u 23. zákona o školách národných (t. j. ľudových) z roku 1869 — povinné chodiť do školy — **ktorej jazyk sa shoduje s jeho národnosťou.**

2. Otázka, takej národnosti dieťa je, je otázkou **skutkovou**; určenie tejto národnosti musí sa stať podľa **objektívnych** znakov, z ktorých **jedným**, ale nie **výhradným** je znalosť jazyková toho-ktorého dieťaťa.

Takéto objektívne znaky sú: v prvom rade **národnosť otca**, potom jazyk užívaný vo verejnosti a v povolani, noviny a knihy rodinou čítané, príslušnosť k politickej strane, členstvo v spolkoch a podobné.

Objektívne znaky majú sa zistiť v šetrení, prevedenom podľa všeobecných zásad správneho pokračovania, hlavne zachovania zásady vylisluhu strán.

3. Rozhodovať o spornom prijatí dieťaťa do školy jednoho jazyka a vylúčení zo školy druhého jazyka je príslušný cen úrad — pre dozor k školám sriadený — ktorý obom školám, o ktorých je reč je spoločne nadriadený; je-li však jedna zo škôl školou **menšinou** podľa zákona z 3. apríla 1919 č. 189 (Sb. z. a n.: do 30. decembra 1920 predseda zemskej školnej rady a od 1. januára 1921 minister školstva a národnej osvety.

Udelenie domovskej príslušnosti a priznanie štátneho občianstva. Nález č. 4074-1923 zo dňa 10. marca 1923.

Opatrenie, ktorým obec prijme bezpodmienečne do svojho svázku osobu, nemajúcu štátneho občianstva československého, je nielen nezákonné, ale absolútne zmätočné; taká absolútna zmätočnosť má právom za následok, že opatrenie, nemohúc nadobudnúť vôbec právnej moci, nemôže tiež založiť pre dotyčnú osobu právnych účinkov a môže byť preto výrokom nadriadeného úradu — vyzbrojeného právom dozorcím — kedykoľvek zrušené.

Nemal teda k obci tej iného postavenia, než cudzozemca, ohľadom jehož žiadosti za prijatie do obecného svázku mohla obec postupovať jedine podľa §-u 16. z. čl. V. z r. 1903. Neučinila-li tak, ale prijala-li sťažovateľa bezpodmienečne do toho svázku, na miesto toho, aby mu príslušnosť lei prislúbila pre prípad dosiahnutia československého štátneho občianstva: je postup jej nielen nezákonný, ale aj absolútne zmätočný.

Následkom toho nepríde vôbec do ohľadu otázka v sťažnosti vytýkaná, vyžaduje-li sa k nadobudnutiu domovského práva podľa §-u 10. zák. čl. XXII. z roku 1886 nepretržitého prispievania k obecným farchám; ponevác nevyhoveli sťažovateľ jednej z podmienok nadobudnutia domovského práva podľa §-u 10. uvedeného zákonného článku, je nerozhodno, splnil-li, či nesplnil podmienky ostatné.

Nenabudnul-li však sťažovateľ domovského práva na území bývalého mocnárstva Rakúsko-Uhorského, ktoré tenaz patrí k republike Československej: není v rozpore so zákonom ani výrok napadnutého úradu, ktorým bolo sťažovateľovi odoprené priznanie československého štátneho občianstva v smysle §-u 9. ústavného zákona,

ponevadž podľa tohoto ustanovenia možno priznať československé štátne občianstvo len osobám, ktoré nadobudly po 1. januári 1910 domovského práva na území menovanom.

Bořivoj Pekárek, místotaj. nejv. s.

Zajištění půdy drobným pachtýřům.

(Zákon ze dne 27. května 1919, číslo 318 Sb. z. a n.)

(Pokračovanie.)

§ 6., odst. 1.

1. Projevil-li propachtovatel před 1. srpnem 1914, že odnímá pachtýři pozemek, nelze se dovolávat § 6., odst. 1. zákona, byť i pozemek dle onoho projevu odejmut byl pachtýřem po 1. srpnu 1914. (R. I. 395-20, uv. sb. nejv. soudu. č. 552.)

2. V tom, že drobný pachtýř upustil při novém propachtování pozemků dražbou od dalšího podávání proto, že pachtovné nabízené jiným zdálo se mu příliš vysokým, nelze spatřovati odnětí pozemku dle § 6. (R. I. 413-20, uv. sb. nejv. soudu civ. č. 567.)

3. V tom, že pozemek zadán byl veřejnou dražbou do pachtu jinému, jenž podal více než spoludraživší požadovatel, lze spatřovati odnětí pachtu po rozumu § 6. zákona tehdy, měl-li požadovatel do té doby pozemek v pachtu z volné ruky bez veřejné dražby. (R. I. 396-20, uv. sb. nejv. soudu civ. č. 588.)

4. Odnětím nemíní zákon v § 6. jen případy, kde vlastník za trvání pachtu smlouvu jednostranně zrušil a pachtýř tomu se podrobil, nýbrž a to po výtce případy, kde vlastník po vypršení pachtovní doby nepřistoupil na pachtýřovu žádost o obnovu pachtovního poměru. Při tom jest lhostejno, zda pozemky propachtovávaly se pokaždé veřejnou dražbou a zda pacht bez uzavření nové smlouvy sám mezi sebou za dosavadních podmínek se obnovoval, čili nic. (R. II. 174-20, sb. nejv. soudu civ. č. 596.)

5. Ustanovení § 6., odst. 1. zákona může se dovolávat i podpachtýř, byl-li pozemek bezdůvodně odňat pachtýři. (R. I. 756-20, sb. nejv. soudu civ. č. 671.)

6. Při posuzování, zda zvýšení pachtovného jest bezdůvodné, nutno vzít v úvahu též, oč stouply daně a přírážky. (R. I. 1054-20, uv. sb. nejv. soudu civ. č. 796.)

7. Okolnost, že pachtýř nevěnoval náležitou péči stromům na pozemku, jest podstatnou příčinou k odnětí pachtu. (R. I. 733-20.)

8. »Odnětím» ve smyslu § 6. zákona není pouze odnětí protiprávní, nýbrž každé faktické odnětí. Za »podstatnou příčinu» ve smyslu téhož §-u nelze pokládati smluvené právo výpovědi, nýbrž jen skutečnosti, které zakládají objektivní potřebu, aby pozemek nebyl dosavadnímu pachtýři nadále ponechán. (R. I. 969-20.)